

Aké očkovania potrebujú dospelí?

Povinné a odporúčané očkovanie dospelých

Jediným povinným očkovaním u dospelých je preočkovanie proti záškrtu a tetanu. Prvé preočkovanie dospelých sa odporúča vo veku 30 rokov a ďalej každých 15 rokov.

V prípade prekročenia odporúčaného intervalu sa preočkovanie proti záškrtu a tetanu vykoná vždy len jednou dávkou pokiaľ je v zdravotnej dokumentácii pacienta dokumentované základné očkovanie tromi dávkami očkovacej látky proti tetanu. Základné očkovanie dospelých proti tetanu a záškrtu tromi dávkami sa vykoná len v prípade, ak nie je dôveryhodná dokumentácia základného očkovania v minulosti.

Očkovanie sa zaznamenáva do zdravotnej dokumentácie. Ošetrojúci lekár by mal pri návšteve pacienta upozorniť na termín preočkovania.

Okrem toho by mal na kontrolu termínu preočkovania prihliadať každý vo svojom vlastnom záujme a pri návšteve lekára si termín preočkovania overiť.

Súčasne je odporúčané preočkovanie kombinovanou vakcínou proti čiernemu kašľu.

Čierny kašeľ (divý kašeľ, pertussis) je vysoko infekčné ochorenie postihujúce dýchacie cesty a spôsobuje vážne záchvaty kašľa. Pre záchvaty kašľa je typické štekavé nadýchnutie a následne krátke viacnásobné kašľanie.

Na Slovensku rapídne pribúdajú prípady čierneho kašľa. V apríli 2024 máme už dvojnásobnú chorobnosť oproti celému roku 2023. Výskyt čierneho kašľa bol zaznamenaný v každej vekovej skupine.

Najvyššiu chorobnosť evidujeme u detí do 1 roka, ktoré ešte neboli pre svoj vek zaočkované všetkými dávkami proti ochoreniu čierneho kašľa.

Výrazný nárast počtu prípadov čierneho kašľa hlásili v uplynulých týždňoch Česká republika, Belgicko, Chorvátsko.

V riziku ťažkého priebehu čierneho kašľa sú predovšetkým neočkované, respektíve nekompletne zaočkované deti v prvom roku života, osoby s chronickými ochoreniami a staršie osoby.

Ktoré ďalšie očkovania sú najčastejšie odporúčané u dospelých?

- **proti sezónnej chrípke** – v rámci európskych krajín máme jednu z najnižších zaočkovaností proti chrípke, pričom sa zabúda na to, že chrípka je vážne ochorenie, ktoré sa prejavuje mnohými včasnými a neskorými komplikáciami. Význam má očkovať tehotné ženy na ochranu samotnej ženy, ale aj plodu, resp. dieťaťa v prvých mesiacoch života (prenesenie ochranných protilátok).
- **proti pneumokokovým inváznym infekciám** – je odporúčané aj dospelým osobám, predovšetkým osobám s chronickými ochoreniami a poruchami imunity.
- **proti ochoreniu Covid-19.**
- **proti meningokokovým infekciám** – je odporúčané pre ťažký a rýchly priebeh, ktorý ohrozuje na živote nielen malé deti, ale aj mladých dospelých a starších ľudí.
- **proti kliešťovej encefalitíde** – je odporúčané najmä v endemických oblastiach Slovenska, kde je vysoký výskyt nakazených kliešťov alebo pri častej konzumácii surového kozieho alebo ovčieho mlieka a mliečnych produktov.
- **proti HPV** – očkovanie proti ľudským papilomavírusom, ktoré spôsobujú rakovinu krčka maternice a proti genitálnym bradavičiam podľa typu vakcíny je možné realizovať nielen u mladých dievčat, ale aj u žien a mladých mužov.
- **proti vírusovej hepatitíde A**, známej ako ochorenie špinavých rúk (očkovanie odporúčané najmä pre ľudí s chronickým ochorením pečene, ale aj pri cestách do krajín s nižším hygienickým štandardom),
- **proti vírusovej hepatitíde B** je dôležité najmä pre zamestnancov zdravotníckych zariadení, študentov a učiteľov zdravotníckych odborov, ktorí sú v riziku nákazy, ale aj rizikových pacientov, ktorí sú pripravovaní na dialýzu a transplantáciu orgánov, pacientov s poruchami krvotvorby, cukrovkou, osoby umiestnené v zariadeniach sociálnych služieb, v resocializačných zariadeniach pre drogovu závislých a podobne. Očkovanie spočíva v aplikácii troch dávok očkovacej látky.
- **proti herpes zoster** – očkovanie proti pásovému oparu a postherpetickej neuralgii (chronická neuropatická bolesť) je odporúčané pre osoby vo veku 50 rokov a viac. Podáva sa živá vakcína v jednej dávke.
- **proti ovčím kiahňam** (odporúča sa najmä ženám, ktoré ešte neprekonali ovčie kiahne a plánujú tehotenstvo),
- očkovanie **pre cestovateľov** - a ochranu očkovaním treba myslieť tiež pri cestovaní do zahraničia. Predovšetkým v rozvojových krajinách sú ešte stále pomerne bežné ochorenia, s ktorými sa už u nás nestretávame.